

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕР-МЕНЕДЖМЕНТУ У ПІДТРИМЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ

**Бочарова Н.А., к.е.н., доцент,
Яровий І.О., аспірант**

Харківській національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків

Стейкхолдер-менеджмент став необхідною складовою сучасного бізнесу та суспільства загалом. Зрозуміння та ефективна взаємодія зі стейкхолдерами, такими як клієнти, співробітники, інвестори, громадські організації і інші групи, що мають інтереси в вашій діяльності, визначає успіх будь-якої організації та її вплив на навколишнє середовище.

Сталий розвиток, в свою чергу, стає все більш актуальним завдяки зростанню усвідомленості про природні обмеження та соціальні виклики. Він передбачає виробництво і споживання, які не зашкоджують природі, а навіть сприяють її відновленню, та забезпечують благополуччя сьогоденних і майбутніх поколінь.

Сутність стейкхолдер-менеджменту полягає в управлінні взаємовідносинами та взаємодією з усіма особами та групами, які можуть впливати на організацію, або організація впливає на них. Це включає клієнтів, партнерів, акціонерів, співробітників, конкурентів, громадські організації, урядові агентства та інші сторони, які мають інтереси та вплив на діяльність підприємства [1, 2].

Зміст стейкхолдер-менеджменту включає такі етапи та дії:

1. Ідентифікація стейкхолдерів: Визначення всіх осіб, груп або організацій, які можуть впливати на організацію, або вона впливає на них. Це можуть бути клієнти, партнери, співробітники, акціонери, громадські організації тощо.

2. Аналіз інтересів та впливу: Розуміння того, як кожен стейкхолдер сприймає організацію та який вплив вони можуть мати на неї. Це може включати оцінку рівня важливості та впливу кожного стейкхолдера.

3. Встановлення комунікаційних каналів: Створення механізмів спілкування з різними стейкхолдерами. Це може бути через особисті зустрічі, звіти, соціальні мережі, електронну пошту тощо.

4. Розробка стратегій взаємодії: Визначення способів задоволення інтересів стейкхолдерів та врахування їхніх потреб в стратегії та діяльності організації.

5. Управління конфліктами та ризиками: Ідентифікація можливих конфліктних ситуацій та ризиків, пов'язаних з взаємодією з різними стейкхолдерами, і розробка стратегій їх врегулювання.

6. Моніторинг та оновлення взаємодії: Постійний аналіз результатів взаємодії зі стейкхолдерами та, при необхідності, коригування стратегій та дій для врахування зміни обставин.

7. Забезпечення відкритості та прозорості: Забезпечення того, що інформація про діяльність організації та її взаємодію зі стейкхолдерами доступна та зрозуміла для всіх зацікавлених сторін.

8. Сприяння сталому розвитку: Врахування інтересів стейкхолдерів у сфері сталого розвитку та реалізація заходів, спрямованих на забезпечення довгострокової економічної, екологічної та соціальної стабільності.

Спроектований та реалізований ефективний стейкхолдер-менеджмент допомагає організації підтримувати позитивні відносини з усіма зацікавленими сторонами та досягати своїх цілей в ефективний та сталій спосіб.

На практиці, стейкхолдер-менеджмент і корпоративне управління часто взаємодоповнюють один одного, допомагаючи компанії досягати більшої ефективності та стійкості в діяльності, сприяючи задоволенню потреб усіх груп, які мають інтерес до організації.

Стейкхолдер-менеджмент та корпоративне управління є важливими аспектами управління сучасною організацією, і вони мають глибоку взаємозв'язаність:

1. Спільна мета:

- Корпоративне управління зосереджене на забезпеченні, щоб компанія керувалася ефективно та відповідно до інтересів акціонерів.

- Стейкхолдер-менеджмент спрямований на задоволення потреб та очікувань всіх зацікавлених сторін, включаючи акціонерів, клієнтів, співробітників, громаду тощо.

2. Забезпечення транспарентності та відкритості:

- Корпоративне управління вимагає, щоб компанія була прозорою та надала докладну фінансову та ділову інформацію своїм акціонерам та громадськості.

- Стейкхолдер-менеджмент включає в себе встановлення комунікаційних каналів з усіма зацікавленими сторонами та надання їм інформації про вплив компанії та способи взаємодії.

3. Ризик-менеджмент та управління конфліктами:

- Корпоративне управління включає в себе ефективне управління ризиками та вирішення конфліктів серед акціонерів та керівництва компанії.

- Стейкхолдер-менеджмент враховує потенційні конфлікти та ризики, які можуть виникнути через взаємодію з різними зацікавленими сторонами, і розробляє стратегії їх управління.

4. Фокус на сталому розвитку:

- Обидва підходи враховують важливість сталого розвитку та відповідального бізнесу перед громадськістю та навколишнім середовищем.

5. Врахування інтересів всіх зацікавлених сторін:

- Корпоративне управління спрямоване, переважно, на задоволення

інтересів акціонерів.

- Стейкхолдер-менеджмент охоплює більший коло зацікавлених сторін, включаючи клієнтів, співробітників, партнерів, громаду тощо.

Концепція сталого розвитку – це підхід до господарювання та соціального розвитку, який спрямований на забезпечення потреб сучасного покоління без порушення можливостей майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Основний принцип полягає в збереженні природних ресурсів та екологічної рівноваги, забезпеченні суспільного розвитку та соціальної справедливості.

Стратегія сталого розвитку – це набір дій, методів та заходів, спрямованих на реалізацію концепції сталого розвитку. Вона включає в себе планування, організаційні та фінансові механізми, спрямовані на забезпечення сталого економічного, екологічного та соціального зростання.

Основні принципи концепції та стратегії сталого розвитку:

1. Економічна ефективність: Забезпечення прибутковості та ефективності виробництва, враховуючи довгострокову перспективу та вплив на економіку в цілому.

2. Екологічна стійкість: Збереження та відновлення природних ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

3. Соціальна справедливість: Забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я, житла та інших основних потреб для всіх верств суспільства.

4. Участь та взаємодія стейкхолдерів: Врахування думок та інтересів різних груп, включаючи громадські організації, бізнес, уряд та інші зацікавлені сторони.

5. Інновації та технологічний прогрес: Впровадження новітніх технологій та інновацій для поліпшення якості життя та оптимізації виробництва.

6. Глобальна відповідальність: Урахування впливу діяльності на глобальну спільноту та природне середовище.

7. Довгострокова перспектива: Планування та вирішення завдань з урахуванням потреб та інтересів майбутніх поколінь.

Практичні заходи в рамках стратегії сталого розвитку можуть включати:

1. Розвиток відновлюваних джерел енергії та зменшення споживання вуглецю.

2. Впровадження ефективних технологій та процесів, що дозволяють економити ресурси.

3. Розробка соціальних програм та ініціатив для покращення якості життя та доступу до освіти та охорони здоров'я.

4. Залучення громадських організацій, бізнесу та уряду до спільних проектів та рішень.

5. Проведення навчальних та інформаційних кампаній щодо сталого способу життя та виробництва.

Концепція та стратегія сталого розвитку спрямовані на побудову гармонійних відносин між суспільством, економікою та природним середовищем, забезпечуючи гарантований розвиток для сучасних та майбутніх поколінь. Економічний аспект концепції сталого розвитку передбачає раціональне використання обмежених ресурсів та впровадження екологічно орієнтованих технологій, включаючи розробку екологічно безпечної продукції та оптимізацію управління відходами. Суть економічної складової полягає у забезпеченні раціонального використання природних ресурсів з урахуванням їхньої невідновності.

З цього випливають різновиди стійкості:

а) слабка - коли чисельність населення зростає при незмінних природних ресурсах;

б) сильна - коли природний капітал на душу населення зростає або залишається стабільним.

Бухгалтерський облік виступає інструментом для втілення економічної складової, надаючи інформацію про використання природних ресурсів та його вплив на навколишнє середовище.

Соціальна складова спрямована на забезпечення стабільності соціальних та культурних систем через справедливий розподіл благ як всередині сучасного покоління, так і між поколіннями. Бухгалтерський облік в цьому контексті є джерелом інформації для ухвалення рішень щодо справедливого розподілу ресурсів. Екологічна складова має на меті забезпечити цілісність природних систем через збереження їхньої здатності до самовідновлення та адаптації до змін. В цьому контексті бухгалтерський облік може служити джерелом інформації щодо стану природних систем на мікроекономічному рівні. Недооцінка будь-якої з цих складових може призвести до негативних наслідків. Наприклад, інтенсивний економічний розвиток при слабкому урахуванні екологічних та соціальних аспектів може призвести до порушення умов сталого розвитку. Життєві умови не можуть покращитися, якщо зростання економіки не супроводжується зменшенням техногенних навантажень та вирішенням соціальних проблем.

Суть концепції полягає в одночасному розвитку трьох компонентів сталого розвитку: економічного зростання, поліпшення екологічної обстановки та вирішення соціальних питань. Взаємодія економічного та соціального аспектів сприяє досягненню справедливості всередині сучасного покоління, включаючи аспекти розподілу доходів та надання цільової підтримки малозабезпеченим групам населення. Взаємозв'язок соціальних та екологічних аспектів породжує інтерес до таких аспектів, як рівність всередині та між поколіннями, включаючи захист прав майбутніх поколінь та участь громадян у процесі прийняття рішень. Механізм взаємодії економічних та екологічних аспектів викликав нові думки щодо оцінки вартості та внутрішнього урахування (відображення в бухгалтерському

обліку та звітності суб'єкта господарювання) впливів на навколишнє природне середовище.

Література

1. Федотова І. В., Бочарова Н. А. Формування моделі концепції сталого розвитку життєздатного автотранспортного підприємства. *Економіка транспортного комплексу* : зб. наук. пр. Харків : ХНАДУ, 2022. Вип. 40. С. 110–131.

2. Галушка З. І. Стратегічний стейкхолдер-менеджмент: теоретична концепція й особливості застосування. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія Економіка*. 2020. № 829. С. 52–58. DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2020-829-1>.

ЗМІСТ

1.	Voicilaş Dan-Marius RESEARCH ON BIOECONOMY POTENTIAL IN ROMANIA.....	3
2.	Gangan Iulian THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL MARKETING AS A STRATEGIC OPTION OF THE ENTERPRISE.....	7
3.	Мірошниченко І.С. РЕГЛАМЕНТАЦІЯ СУЧАСНОГО ПРОЦЕСУ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	9
4.	Koldovskyi Artem IMPACT OF NEW CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCIES ON MACROECONOMIC STABILITY.....	12
5.	Іваницька О.М. ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ SIGMA/OECD ТА ЇХ ЕВОЛЮЦІЯ.....	15
6.	Піддубний В.А., Красножон С.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ПРИ РОЗРОБЦІ МАЛОВІДХОДНИХ, ЕНЕРГО- І РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА	18
7.	Андрущенко Н.В., Морозова Г.С. ЦИФРОВА ВАЛЮТА ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ (СВДС): ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	21
8.	Бахчиванжи Л.А., Богач В.М., Клейбатенко А.О. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	26
9.	Безверхий К.В., Мазуренко Н.В. АУДИТОРСЬКИЙ КОНСАЛТИНГ: ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	30
10.	Березовська Л. В., Мельник А.Р. БРЕНДИНГ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ.....	34
11.	Бочарова Н.А., Яровий І.О. РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕР-МЕНЕДЖМЕНТУ У ПІДТРИМЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ.....	37
12.	Внукова Н.М. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНДУСТРІЇ 4.0 В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	42